גילוי עריות כו' אי במזיד בר קטלא הוא. ובהנך דליכא קטלא אלא כרת ליכא לאוקומה דהא איכא למיפרך בר מלקות הוא כדפריסית: **ואימא** יולדת. פירש הקונטרס יולדת שעבר עליה יום הכפורים תאכל בקדשים ואין צריכה להביא קרבן ואף על גב דאם כן לא אתי לכלל חטאת אין לאוס כיון דבטומאת מקדש וקדשיו אתי לכלל חטאת כדפריסית לעיל ולא מקרי נמי פעמים בשנה הואיל ואין זמנה קבוע אלא פעם אחת בשנה אבל קשה דהא בר קרבן הוא ואיך יכפר על בר קרבן וי"ל דהואיל וקרבן יולדת לא אתי לכפרה אלא להכשיר בקדשים אין זה בר קרבן אפילו לר' שמעון דאמר יולדת חוטאת היא מכל מקום עקרו אינו אלא להכשיר בקדשים אבל קשה מאי פריך דאי פריך שלא תצטרך להביא קרבן כלל הוה ליה לשנויי כדאמרי גבי שעיר המשתלח בפרק בתרא דכריתות (דף כו.) דיולדת כי קמייתי קרבן לאיסתרוי בקדשים ואנזיר נמי משני דלא מייתי אלא כדי למיחל עליה נזירות טהרה לכך נראה לרבינו תם דהכא מספק יולדת פריך כגון ספק אם נפל הפילה אם רוח הפילה ולא הוחזקה עוברה דאי הוחזקה בתר רובא אזלינא כדאמרינן בפרק המפלת (נדה דף כט.) או לא הרגישה שהפילה דלאו בת קרבן היא ואע"ג דמייתא חטאת העוף על הספק כדאמרינן[ה] בסוף נדה (דף עב.) לא תשיב בר קרבן מידי דהוה אחייבי אשמות תלוין דלא תשיבי בני קרבן בפרק בתרא דכריתות (דף הה:) כיון דאין באין אלא על הספק ועוד דהא איכא עולת העוף שאין מביאין על הספק והשתא פריך הכא דיתלה לה השעיר עד לאחר יום"כ שתביא אבל בפרק בתרא דכריתות (דף כו.) פריך דלא תביא כלל דהשתא אתי שעיר דלא משני הכא כדאמרי התם: **אמר** קרא לכל חטאתם. וא"ת קרבן יולדת נמי איקרי חטאת וי"ל דבעי שבא על חטאת דומיא דפשעים ולא מצי לשנויי אמר קרא וכפר דביולדת נמי כתיב וכפר והיינו שמכפרה ומטהרה לאכול בקדשים: **ואימא** מצורע. ומאי חלק וכו'. ואם תאמר והא מייתי נמי אשם וי"ל בחטאת שלו מיהא חלק להקל: **על** ז' דברים נגעים באין. תימה והא לא מייתי בעלמא קרבן אהנך עבירות אלא כשהוא מצורע והיכי תיסק אדעתין דאחטאה קמייתי ונראה לריב"ן דס"ד דאתרוייהו מייתי לכפרה ולאסתרוי בקהל ומשני דלאו לכפרה מייתי אלא לאסתרוי בקהל: **אימא** נזיר טמא. פירוש ולא ידע שנטמא ומאי חלק דמייתי תורין אע"ג דמייתי נמי אשם מכל מקום הקרבן שחייבו הכתוב לבד מאשם חלק להקל: **ולרבי** אלעזר הקפר דאמר נזיר חוטא הוא כו'. ואם תאמר והא לא איקרי חוטא אלא לפי שעיר עצמו מן היין והשעיר אינו בא לכפר אלא על הטומאה ויש לומר כיון שעל ידי הטומאה בא לו שעיר עצמו מן היין פעם שניה כדאמר בנזיר (דף ג. ע"ש) ששנה בחטא קרינן ביה וכפר מטומאתו ודוקא לרבי אלעזר הקפר אבל לרבנן אפילו נטמא במזיד הקרבן אינו בא על החטא דהא אפילו נטמא באונס דלאו חוטא הוי לרבנן מביא קרבן ומאשר חטא על הנפש הוי לרבנן לשון חסרון כמו (מלכים ח ח) והייתי אני ובני שלמה חטאים וכמו (שופטים כ) אל השערה ולא יחטיא ולכל חטאתם ליכא לפרושי הכא לשון חסרון הוה דהא דומיא דפשעים כתיב:

דאתידע ליה סמוך לשקיעת החמה. ואם תאמר הא נמי גילף משעיר המשתלח דבדידיה נמי דרשינן חטאים דומיא דפשעים ויש לומר דלא דרשינן ביה דומיא דפשעים אלא לענין אם נודע לו מבעוד יום שרצוי להביא קרבן אבל סמוך לשקיעת החמה לא תשיב בר קרבן להכי לייתר בשעיר הפנימי חטאים דומיא דפשעים דאפי' אתידע ליה סמוך לשקיעה לא תני ומאי

גילוי עריות נמי היכי דמי אי במזיד בר קטלא הוא אי בשוגג בר קרבן הוא במזיד ולא אתרו ביה בשוגג ולא אתידע ליה שפיכות דמים נמי ה"ד אי במזיד בר קטלא הוא אי בשוגג בר גלות הוא במזיד ולא אתרו ביה בשוגג ולא אתידע ליה אי נמי בהנך דלאו בני גלות נינהו אמר מר יכול על שלש טומאות הללו יהא שעיר מכפר ת"ל [1]מטומאות ולא כל טומאות מה מצינו שחלק הכתוב מכלל כל הטומאות בטומאת מקדש וקדשיו אף כאן בטומאת מקדש וקדשיו דברי רבי יהודה מאי חלק דמייתי בעולה ויורד אימא ע"ז ומאי חלק (סימן ע"ז יולדת מצורע נזיר (וכו'))

דמייתי שעירה ולא כשבה אמר רב כהנא אנן חלק להקל קאמרינן והאי חלק להחמיר הוא

[6] **אימא יולדת דחלק דמייתא עולה ויורד אמר רב הושעיא** [1]**לכל חטאתם ולא לכל טומאתם ולר' שמעון בן יוחאי דאמר יולדת נמי חוטאת היא מאי איכא למימר רבי שמעון לטעמיה דאמר ממקומו הוא מוכרע** [2] **אימא מצורע** [3]**אמר רב הושעיא לכל חטאתם ולא לכל טומאתם ולר' שמואל בר נחמני** [5]**דאמר על שבעה דברים נגעים באין מאי איכא למימר התם נגעיה דאכפר ליה וקרבן לאישתרויי** [6]**בקהל ואימא נזיר טמא דחלק דמייתי תורים ובני יונה אמר רב הושעיא לכל חטאתם ולא לכל טומאתם ולר' אלעזר הקפר** [7]**דאמר נזיר נמי חוטא הוא מאי איכא למימר סבר לה כר' שמעון דאמר ממקומו הוא מוכרע אמר מר ר' שמעון אומר ממקומו הוא מוכרע הרי הוא אומר** [1]**וכפר על הקדש מטומאות מטומאתו של קודש כו' שפיר קאמר רבי שמעון ורבי יהודה אמר לך ההוא מיבעי ליה כי היכי דעביד לפני ולפנים הכי נעביד בהיכל ורבי שמעון ההוא** [1]**מוכן יעשה נפקא ורבי יהודה אי מההיא הוה אמינא ניתי פר ושעיר אחריני ונעביד קמ"ל ור' שמעון וכן יעשה לאהל מועד מיניה משמע אמר מר יכול על כל טומאות שבקודש יהא שעיר זה מכפר ת"ל מפשעיהם לכל חטאתם וגו' מאי ניהו יש בה ידיעה בתחלה ויש בה ידיעה בסוף האי בר קרבן הוא לא צריכא דאתידע ליה סמוך לשקיעת החמה ס"ד אמינא אדמייתי**

ניתלי

מאי נמי בהנך דלאו בני גלות. הרבה שנויין במסכת מכות (פ"ב) כגון שהרגו דרך עלייה או מי שיצאה אבן מתחת ידו והוציא הלה ראשו וקבלה: **מה חלק.** בטומאת מקדש משאר טומאות: **דמייתי עולה ויורד.** ושאר שגגת עבירה בקרבן קבוע: **דמייתי שעירה ולא כשבה.** ובשאר כריתות או כשבה או שעירה: **חלק להקל קאמרינן.** האי מה מצינו שחלק חילוק שהוא להקל מיבעי לן לאשכוחי דומיא דשעיר הפנימי דקולא הוא שיחיד מתכפר בקרבן גדור שלא חסר בו ממון משלו: **והאי חלוק להחמיר.** שאם לא יאכלנה שעירה אלא בדמים יקרים יביאנה בעל כרחו: **ואימא יולדת.** שאם עבר עליה יום הכפורים אוכלת בקדשים בלא קרבן: **ולא לכל טומאתם.** וקרבן יולדת אינו בא לכפרה אלא לטהרה מטומאתה לאכול בקדשים: **ולרבי שמעון דאמר כו'.** במסכת נדה בפרק המפלת (דף לא:): **יולדת חוטאת היא.** שבשכועת לילד נשבעת שלא תזקק לבעלה: **ממקומו הוא מוכרע.** ואיהו לא צריך להן דרשה לחלק: **מה חלק דמייתי לפרים** לא גרסינן שאין זה להקל שהלפרים אינן קריבין ונבד הקרבן הם באין ז' ימים לפני הקרבן והכי גרסינן אימא מצורע. וחלק דיליה לא מיצטריך לפרושה דהא פרים גבי קושיא דיולדת ומאי חילוק דמייתא בעולה ויורד והיא גופה אימא במצורע: **ז' דברים.** מפרש במסכת ערכין בפרק יש בערכין. אלמא על חטאת אתי קרבן דיליה: **האם מנגעיה איכפר ליה.** בצער נגעו נתכפר לו העון: **ואימא נזיר טמא.** דכתיב (במדבר ו) וביום השמיני יביא שתי תורים: **ולא לכל טומאתם.** וכי מייתי נזיר קרבן למיחל עליה נזירות טהרה מייתי כדכתי' (שם) והזיר לה' את ימי נזרו והימים הראשונים יפלו ונזרת הכתוב הוא דלא חיילא נזירות עד דמייתי קרבן: דרבי אלעזר הקפר במסכת תענית (דף יא.): **חוטא הוא.** שגיער עצמו מן היין: **כי היכי דעביד לפני ולפנים.** דמפרש לעיל במגינא אחת למעלה וז' למטו' מדם הפר וכן מדם השעיר ואתא האי וכפר על הקדש לאיתויי היכל שיעשה כמו כן על הפרוכת מבחוץ: **נייתי פר ושעיר אחריני קמ"ל.** וכפר מההוא גופיה והדר כתיב וכן יעשה לפרושי מה היא כפרה שהכתוב מצוה עליו שיהא כלל אשר עשה לפניס: **מיניה משמע.** ואייתר ליה וכפר על הקדש לדרשה: ה"ג **מאי ניהו יש בה ידיעה כו'** ולא גרסינן טומאה במקדש מאי ניהו. והכי פירושא קתני מה פשעים שאינן בני קרבן אף חטאים ומאי ניהו טומאה דממעיט מהאי קרא ההיא דבת קרבן ואיזו זו שיש בה ידיעה בתחלה וידיעה בסוף: **האי בר קרבן.** עולה ויורד הוא ולמה לי למימר דלא ניכפר האי שעיר עלה: **סמוך לשקיעת החמה.** ערב יום הכפורים ולא היה שהות להביא קרבנו:

ניתלי

מאי היא חלוקת טומאת מקדש וקדשיו מכל חייבי קרבן דאינון בעולה ויורד. ואימא ע"ז דחלוקה טומאתה דהיא בשעירה. ודחינן אנן חלק להקל קאמרינן. וחלוקה דטומאת ע"ז להחמיר עליה היא. מפורשת בספרי. ואימא יולדת ואליבא דר' שמעון דאמר יולדת חוטאת היא. כי בשעה שכורעת לילד נשבעת שלא תזקק לבעלה. ודחינן ר' שמעון לטעמיה דאמר ממקומו הוא מוכרע. ואימא טומאת מצורע שהוא חוטא. דאמר ר' שמואל בר נחמני א"ר יונתן על שבעה דברים נגעים באים. על לשון הרע. ועל שפיכות דמים. ועל שבועת שוא. ועל גילוי עריות. ועל גסות הרוח. [ועל הגזל]. ועל צרות העין. על לשון הרע שנאמר מלשני בסתר רעהו אותו אצמית. ואין צמיתות אלא צרעת דמתרגם לצמיתות לחלוטין. ואמרינן מצורע מוחלט. זו השמועה מפורשת בסוף כריתות. ואמר שאני נגעים דהתם כפר ליה נגעיה. ואימא נזיר וכו' אלעזר הקפר דאמר במסכת תענית כי כל נזיר חוטא הוא. ושנינן סבר לה כר'

ו). [כריתות כו.], ב) ערכין טו. ע"ש [סוטה טו. ע"ש כריתות כו. ע"ש], ג) [סוטה טו. וכריתות כו. איתא לאיסתרויי בקדשים אבל מלת בקהל דהכא בגמרא וכן כתוב דהכא ד"ה על ז' דברים וכו' אין לו מובן. שוב מצאתי בס' כ"ש שכתב בפוגיא דכריתות מפי עצמו ומפי עדות דל"ל הכא כמו דאיתא בכריתות ומצא בקהל דהכא טעות הוא עכ"ל ואולם מידוש לתוס' דהכא ד"ה על ז' דברים וכו' ונראה לריב"ן וכו' הזהירו ונקטו בלאוים לאיסתרויי בקהל שני פעמים ונאין ספק לצריכין תיקון וא"ל גם בתוס' על נכון לאיסתרויי בקדשים), ד) זיר יט. כב. תענית יא. ב"ק לא: נדרים י., ה) [בתמורה לד. ובנזיר כט.],

תורה אור השלם

1. וכפר על הקדש מטמאת בני ישראל ומפשעיהם לכל חטאתם וכן יעשה לאהל מועד השכן אתם בתוך טמאתם:

ויקרא טז טז

הגהות הב"ח

(ו) גמ' הוא ואימא יולדת: (ב) שם מוכרע ואימא מצורע:

מוסף רש"י

נגעיה דאכפר ליה. יסורים וכפרת של נגע כפרו לו על אותו חטא (סוטה טו:). לאישתרויי (בקהל) בקדשים. שיש טומאות שהצריכן הכתוב כפרה לטהרתן, זב וזבה ויולדת ומצורע ונזיר שנטמא (שם).

ניתלי ליה קמ"ל אמר מר מנין (ו) שיש בה ידיעה בתחלה ואין בה ידיעה בסוף ששעיר זה תולה מנין מאי קא קשיא ליה הכי קא קשיא ליה השתא דאמרת חטאים דומיא דפשעים מה פשעים דלאו בני קרבן אף חטאים נמי דלאו בני קרבן אימא מה פשעים דלאו בני קרבן לעולם אף חטאים דלאו בני קרבן לעולם ומאי נינהו אין בה ידיעה בתחלה ויש בה ידיעה בסוף אבל יש בה ידיעה בתחלה ואין בה ידיעה בסוף כיון דכי מתידע ליה בר קרבן הוא אימא לא ליתלי וכי תימא אין בה ידיעה בתחלה ויש בה ידיעה בסוף שעיר הנעשה בחוץ ויוה"כ מכפר ס"ד אמינא ניפוך מיפך אמר קרא [1]לכל חטאתם מכלל דבני חטאות נינהו ונתכפר כפרה גמורה אי כתיב מחטאתם כדקא אמרת השתא דכתיב לכל חטאתם להנך דאתו לכלל חטאת וכי מאחר שאינו מכפר למה תולה אמר ר' זירא לומר שאם מת מת בלא עון א"ל רבא אם מת מיתה ממרקת אלא אמר רבא להגן עליו מן היסורין: אין בה ידיעה בתחלה ויש בה ידיעה בסוף שעיר הנעשה בחוץ ויוה"כ מכפר כו': מכדי איתקושי איתקוש להדדי ונכפר פנימי אדידיה ואדחיצון ונפקא מינה להיכא דלא עבד חיצון אמר קרא [2]אחת (ו)כפרה אחת מכפר ואינו מכפר שתי כפרות ונכפר חיצון אדידיה ואמאי דעביד פנימי נפקא מינה לטומאה דאירעה בין זה לזה אמר קרא [2]אחת בשנה (ו)כפרה זו לא תהא אלא

ומאי נינהו אין בה ויש בה. ולא נעי למימר אין בה ואין בה ומאי מסוס דהא שעירי הרגלים ושעירי ראשי חדשים מכפרים ס"ד נפיף מיפך כתיב התם לה' חטאת שאין מכיר בו אלא ה' ואפי' לר' שמעון דלא דרש לה' לא ס"מ למינקט מאי נינהו אין בה ואין בה מסוס היקשא דמתניתין על מה שזה מכפר זה מכפר:

ונכפר כפרה גמורה. וא"ת ומי עדיף משעיר המשתלח דאינו אלא תולה כדאמר בפרק בתרא דכריתות (דף כה.) דחייבי חטאות ואשמות ודאין חייבים להביא אחר יוה"כ וי"ל דהכא ממשמעות דקרא קא פריך דוכפר לכל חטאתם משמע שמכפר לגמרי כל החטא אבל גבי שעיר המשתלח לא כתיב לכל חטאתם אלא גבי וידוי ולא גבי כפרה: **מאי** לכל חטאתם דאתי לכלל חטאת. תימה דפריך בפרק בתרא דכריתות (דף כו.) גבי שעיר המשתלח אימא כי מתידע אחר יוה"כ נמי לא מייתי חטאת ואמאי הא בדידיה נמי כתיב לכל חטאתם וי"ל דהתם נמי כיון שנודע לו קודם יוה"כ שהיה בספק והיה לו להביא אשם תלוי אלא שעיר המשתלח מכפר אפי' כשנודע לו אחר יוה"כ ידיעה ודאית לא יצטרך להביא חטאת דשפיר מיקרי אתי לכלל חטאת הואיל ואתא לכלל אשם אבל פשיטא היכא דלא נודע לו כלל אפי' ידיעת ספק קודם יוה"כ שיביא חטאת כשיודע לו מדרשה (ב) דכל חטאתם כדדרש הכא אי נמי גבי שעיר המשתלח ליתן למידרש דוקא הנך דאתו לכלל חטאת שהרי מכפר על כמה עבירות שאינן כלל בני קרבן על עשה ועל לא תעשה ושאר עבירות אי נמי שעיר המשתלח עדיף שתולה כי אתיידע ליה סמוך לשקיעת החמה כדפרישית:

(ו)**מה** פנימי אין מכפר אלא על דבר שיש לו ידיעה אף חיצון וכו'. ואם תאמר התינח לר' שמעון דלא דרש חטא שאין מכיר בו אלא ה' דאיצטריך היקשא דלא מכפר חיצון (ג) אדרגלים אלא לר' יהודה אמאי איצטריך היקשא הא ע"כ חיצון מכפר אחין בה ויש בה דבמאי מוקמת ליה דליכא למיפרך דנפיך מיפך חיצון אדרגלים דהא כתיב לה' חטאת שאין מכיר בה אלא ה' ואין לומר דאיצטריך היקשא דלא מכפר אשאר עבירות אלא בטומאת מקדש וקדשיו דמלשון מתניתין משמע דאיצטריך אחין בה ויש בה דאי לאו היקשא הוה מוקמינן כפרת חיצון באין בה ואין בה דטומאת מקדש וקדשיו וכפרת ר"ח ודרגלים באין בה ואין בה בשאר עבירות ולא הוי דרשינן הואיל וזה בא בזמן קבוע (ד) מה זה אין מכפר אלא על טומאת מקדש וקדשיו כו' כדדרש תנא דבי ר' ישמעאל אלא הוי דרשינן מה זה מכפר אחין בה ואין בה אף זה כו' אבל השתא דאיכא היקשא דחיצון מפנימי על כרחך דרשינן כדדרש תנא דבי ר' ישמעאל: **ניכפר** פנימי אדידיה ואדחיצון. מע"ג דלא אתי אלא מחטאת אין לחוש כדפרישית לעיל:

ונפקא מינה היכא דלא עבד חיצון. ואם תאמר א"כ חיצון למה בא בכלל וי"ל משום טומאה שאירעה בין זה לזה: **כפרה** אחת מכפר ואין מכפר שתי כפרות. ואם תאמר אמאי לא משני דאי מכפר נמי אדחיצון אם כן תהיה כפרה זו פעמים בשנה וי"ל דאין לחוש כיון דעיקר כפרתו הכתובה בו דהיינו יום בה ואין בה לא תהא אלא פעם אחת בשנה ואם תאמר תיפוק ליה מדאיתקש חיצון לפנימי דבעינן שלא תהא כפרת חיצון אלא פעם אחת בשנה תדע מדקאמר בסמוך גבי חיצון האי שעירי רגלים ושעירי ר"ח מכפרין פירוש ואם כן הויא פעמים בשנה וכן לקמן פריך והא כי כתיב אחת בשעיר הפנימי כתיב ומשני מדאתקש חיצון לפנימי ובסמוך נמי דפריך ומיכפר חיצון אדידיה ואדפנימי ליתי דאין חיצון מכפר ב' כפרות מדאיתקש וי"ל דכיון דלא כתיב אחת בגופיה דחיצון אלא דיליף בהיקשא ליתי לן למעוטי שלא יכפר פנימי אדחיצון וחיצון אדפנימי ואדרבה מכח היקשא אית לן לומר על מה שזה מכפר זה מכפר ומכח דאיתקוש להדדי הוא דפריך אבל חיצון ור"ח ודרגלים דלא איתקוש להדדי פריך בסמוך אפיר הא שעירי רגלים ושעירי ר"ח מכפרים דלעניין כפרת אחרים הוי כאילו כתיב אחת בשנה בגוף דחיצון: **וניכפר** חיצון אדידי' ואמאי דעביד פנימי. ואם תאמר המקשה דלא ידע הך דרשה אחת בשנה אמאי לא פריך דליכפרו לו ליתלו תרוייהו אפנימי ותו לא וי"ל דאהך קושיא ודאי ידע שיתרץ לו אחת בשנה הואיל וחיצון אינו מכפר כפרה אחרת אלא זו אבל אפירכא דפריך ומיכפר חיצון אדידיה ואדפנימי לא מיסתבר ליה למקשה דנימעוט מאחת בשנה כיון דעיקר כפרתו לא הוי דפנימי אי נמי י"ל דסברא הוא שלא יבאו שניהם על דבר אחד ולא יועיל זה בלא זה וזה אין סברא לומר שיועיל ולא בא חיצון אלא משום טומאה שאירעה בין זה לזה והשתא אתי שפיר דקאמר לעיל ונפקא מינה היכא דלא עביד חיצון ולא קאמר נפקא מינה להגן ביני ובינו דהיכא דעביד חיצון אח"כ לא יכפר פנימי אדחיצון כדי שלא יבא חיצון אטומאה שאירעה בין זה לזה בלבד וא"ת ומאמ דלעולם אתו תרוייהו אדפנימי לחוד והוי פנימי לתלות וחיצון לכפרה וי"ל דאי חיצון מכפר לגמרי אם כן לא אתי לכלל חטאת והיאך יתלה על זה פנימי: **לטומאה** שאירעה בין זה לזה. הכא לא קאמר ונפקא מינה להיכא דלא עבד פנימי דדקאמר לעיל דפנימי קרב קודם חיצון ואי ליכא אלא חד יעבו פנימי ולא חיצון:

כפרה זו לא תהא בו'. פ"ה דלאו היינו קרא דלעיל ונראה דסברתו דלא מצינו למדרש הך דרשה מקרא קמא אע"ג דכתיב ביה נמי אחת בשנה משום דלא סגי דליכתוב אחת בלא שנה ולא מצינו למידרש מייה אלא דרשה קמייתא דאין מכפר שתי כפרות (ו)(ורש"י) [ור"י] מפרש דהא דרשה נמי שמעינן מקרא קמא מדלא כתיב אחת בעשור וכתיב בשנה וקרא אחרינא איצטריך לשום דרשה: אלא

1. וכפר על הקדש מטמאת בני ישראל ומפשעיהם לכל חטאתם וכן יעשה לאהל מועד השכן אתם בתוך טמאתם: ויקרא טז טז
2. וכפר אהרן על קרנתיו אחת בשנה מדם חטאת הכפרים אחת בשנה יכפר עליו לדרתיכם קדש קדשים הוא ליי: שמות ל י

רבינו חננאל

שמעון דאמר ממקומו הוא מוכרע. ורייק האי תנא מדלא כתיב על חטאתם אלא לכל חטאתם להגן דאתי לכלל חטאת. ומאן נינהו מי שיש בו ידיעה בתחלה ואין בו ידיעה בסוף עדיין דלכי מיתידע ליה בעי לאיתויי קרבן. ומאחר שאינו מכפר למה תולה. אמר רבא להגן עליו מן היסורים. אבל אם מת מיתה ממרקת עונו: **מתני'** אין בה ידיעה בתחלה אבל יש בה ידיעה בסוף כו':

הגהות הב"ח

(א) גמ' מנין ליש בה: (ב) תוס' ד"ה מאי וכו' מדרשא דלכל חטאתם: (ג) שם ד"ה מה וכו' חיצון אדרגלים: (ד) בא"ד קבוע וזה בא בזמן קבוע מה זה:

גליון הש"ם

תוס' ד"ה לטומאה וכו' ואי ליכא אלא חד יעשו פנימי ולא חיצון. תמוה דא"א לעשות פנימי בלא הגדלה. אח"כ ראיתי בספר מעין החכמה לנעל עפי אלמוגים שעתד בזה:

(ו) (וקמן יז:), (ב) (ויקרא טז:), (ג) (ולימד. רש"ן), (ד) (שיך לקף ט.), (ה) (שיך למסנה דלעיל ב.), (ו) (ואולי צ"ל ור"ש והייט רבינו שמואל או רבינו שמשון).

כפרתן שוה. ונפקא מינה לטומאה שאירעה בין זה לזה: **אלא למאי הלכתא איתקש.** הואיל דלאו לידיעה איתקוש כדתנן במתני' [ג.]: **אינו מכפר בשאר עבירות.** אלא בטומאת מקדש וקדשיו כדדרשינן לעיל [ז:]: **מאי טעמא דרבי יהודה.** דאמר כל האחרים מכפרין על שאין בה ידיעה לא בתחלה ולא בסוף חוץ משל יוה"כ: **לחטאת לה'.** בשל רשם חדש כתיב: **הביאו כפרה.** להפיס דעתה של לבנה: **מ"כ.** דלכדר"ש בן לקיש לחודיה הוא דאתא: **ונכפר נמי בשאר עבירות.** כל חטא שלא נודע להם קרא סתמא כתיב: **וזה בא בזמן קבוע.** שעיר יוה"כ דחילון: **מה זה אינו מכפר כו'.** דהא איתקש לפנימי: **הא נמי דתנא דבי רבי ישמעאל.** הואיל וזה בא בא' וליף להו אי מדרשא חדש אי מדיוס הכפורים: **מרובה כפרתו.** של יוה"כ שהוא מכפר על כל עבירות תאמר ברגלים ואע"ג דכתיב בהו (לקמן ט.) אימא לא מכפרי אחידי דעון כרת: התם

אלא אחת בשנה: ולר' ישמעאל דאמר אין בה ידיעה בתחלה ויש בה ידיעה בסוף בר קרבן הוא שעיר הנעשה בחוץ אמאי מכפר על שאין בה ידיעה לא בתחלה ולא בסוף האי שעירי הרגלים ושעירי ראשי חדשים מכפרין סבר לה כר"מ דאמר [6]כל השעירים כפרתן שוה על טומאת מקדש וקדשיו אלא למאי הלכתא איתקש חיצון לפנימי מה פנימי אינו מכפר בשאר עבירות אף חיצון אינו מכפר בשאר עבירות: על שאין בה ידיעה בתחלה ולא בסוף שעירי רגלים ושעירי ראשי חדשים מכפרין דברי ר' יהודה: א"ר יהודה אמר שמואל מ"ט דר' יהודה אמר קרא [7]ושעיר עזים אחד לחטאת לה' חטא שאין מכיר בו אלא ה' יהא שעיר זה מכפר והאי מיבעי ליה לכדר"ל [8]דאמר ר"ל מה נשתנה שעיר של ר"ח שנאמר בו לה' אמר הקב"ה שעיר זה יהא כפרה [9]על [10]שמיעטתי את הירח א"כ לימא קרא על ה' מאי לה' לכדאמרן ואימא כוליה להכי הוא דאתא א"כ נימא קרא חטאת ה' מאי לה' שמעת מינה תרתי ונכפר נמי אפי' בשאר עבירות תנא דבי ר' ישמעאל הואיל וזה בא בזמן קבוע וזה בא בזמן קבוע מה זה אינו מכפר אלא על טומאת מקדש וקדשיו אף זה אינו מכפר אלא על טומאת מקדש וקדשיו אשכחן שעירי ראשי חדשים שעירי הרגלים מנלן וכי תימא הא נמי כדתנא דבי ר' ישמעאל איכא למיפרך אי מדראש חדש שכן תדיר אי מדיום הכפורים שכן מרובה כפרתו וכי תימא

הא

אלא פעם אחת בשנה. אע"ג דכי מתידע ליה אחר יוה"כ מגיח חטאת מ"מ כפרה זו של תלויה אינה אלא פעם אחת מ"ג לא מיקרי פעמים בשנה אלא כשזמנן קבוע: ולרבי ישמעאל דאמר לא בעי ידיעה בתחלה כו' ופשיטא ליה להש"ס דלא בעי אפי' ידיעת בית רבו לפי המסקנא דמוקי (לעיל דף ה.) מתני' כרבי דלא מסתבר ליה שיסבור שוס תנא דידיעת בית רבו שמה ידיעה אלא רבי: **חיצון אמאי מכפר.** וליכא למימר שיתלה על שם בה ויש בה היכא דאתידע ליה סמוך לשקיעת החמה דהאי בר קרבן הוא אע"ג דגבי שעיר הפנימי אי לאו קרא דחטאים דומיא דפשעים ה"א דתולה מ"מ הואיל וגלי לך קרא התם דלא מכפר אחידי דבר קרבן סברא הוא דכולהו נמי לא מכפרי והשתא אתי שפיר הא דקאמר לקמן אמילתיה דר"ש אשעירי רגלים ע"כ אין מכפרים אלא אאין בה ואין בה ולא מוקמה אים בה ויש בה ואתידע ליה סמוך לשקיעת החמה אבל אין נראה לומר דהא דלא קאמר הכא דמכפר אים בה ויש בה ואתידע ליה סמוך לשקיעת החמה משום דחילון איתקש לפנימי ובסמוך דקאמר אלא למאי הלכתא איתקש להדדי המ"ל דאיתקש להכי אלא דבלאו הכי משני שפיר דלקמן אמילתיה דר"ש גבי שעירי רגלים לא יתישב בכך: **על** שאין בה ידיעה **לא** בתחלה **ולא** בסוף. ופ"ת ולרבי ישמעאל נפיק וניתא דפנימי מכפר אאין בה ואין בה ושעיר החילון אים בה ואין בה דהא אין בה ואין בה אתי לכלל חטאת לרבי ישמעאל וי"ל דמ"מ טפי אתי לכלל חטאת יש בה ואין בה דדבר שיש בה ידיעה מעיקרו בקל יכול ליזכר מדבר שלא היתה לו ידיעה מעולם ולפי המסקנא דרבי ישמעאל סבר לה כר"מ דכל השעירים כפרתן שוה אתי שפיר דלא מ"ל נפיק מיפך דהא בר"ח כתיב לה' שאין מכיר בו אלא ה' ופ"ת לרבי ישמעאל למאי איצטריך לכל חטאתם וי"ל כי היכי דלא נימא דנכפר כפרה גמורה: **סבר** לה בר"מ. ולאו דוקא כר"מ דר"מ בעי ידיעה בתחלה דקתני לקמן דכולהו מכפרין על שאין בה ידיעה בתחלה ויש בה ידיעה בסוף ואילו לר' ישמעאל האי בר קרבן הוא: **מאי** טעמא דר' יהודה. ופ"ת מאי קבעי הא ע"כ ליכא לאוקומה לכפרה דרגלים ודר"ח אלא באין בה ואין בה דאיש בה ידיעה בתחלה או בסוף פנימי וחילון מכפרין וי"ל דבעי מאי טעמא דמכפרי אטומאת מקדש וקדשיו אימא בשאר עבירות אי משום בנין אב דתני דבי ר' ישמעאל הא איכא למיפרך כדפריך בסמוך מה ליוה"כ שכן מרובה כפרתו ומשני לחטאת לה' חטאת שאין מכיר אלא ה' וכיון דמכפר אאין בה ואין בה לא שייך למיפרך מה ליוה"כ כו' דגילוי מילתא בעלמא הוא דחטאת דקרא היינו טומאת מקדש וקדשיו כדאמר בסמוך: **שעיר** זה יהא כפרה עלי. פירש בערוך שעיר זה כפרה לישראל ועלי לקבוע זמן כפרה זו וקבעתי בר"ח להפיס דעתה של ירח: **הואיל** וזה בא בזמן קבוע. פ"ה שעיר חילון וכן נ"ל דאי מפנימי גמר בסמוך דפריך מה ליוה"כ שכן מרובה כפרתו ה"ל למיפרך שכן נכנס דמה לפני ולפנים ועוד אדיליף מפנימי נילף משעיר המשתלח דמכפר אשאר עבירות אע"ג דשעיר המשתלח אין קרבן פנימי נמי לאו קרבן גמור הוא דנשרף חוץ למחנה ואית לן למילף טפי משעיר המשתלח דהוי חוץ מחוץ אבל השתא דגמר מחילון ניחא טפי דדמו אהדדי טפי משעיר המשתלח וניחא נמי דאיצטריך לעיל היקישא דחילון מכפר מפנימי דאין ללמוד מפנימי מבנין אב דחוץ מפנים לא יליפין ופ"ת אי מחילון גמר תפשוט מהכא דדבר הלמד בהיקש חוזר ומלמד בבנין אב דחילון גופיה לא ידעינן דמכפר אטומאת מקדש וקדשיו אלא משום דהוקש לפנימי ובעיא היא בפ' איזהו מקומן (זבחים דף נ.) וי"ל דהאי לא חשיב בנין אב אלא גילוי מילתא בעלמא כדמוכח בסמוך והשתא נמי אי"ש דקאמר ואיתקוש שעירי רגלים לשל ר"ח אע"ג דשל ר"ח לא ידעינן אלא בבנין אב דחילון ומיהקשא דפנים ובקונטרס פירש בסמוך דדבר הלמד בבנין אב חוזר ומלמד בהיקש וילפינן שעירי רגלים מר"ח אע"ג דר"ח לא ידעינן אלא בבנין אב מיוה"כ ופ"ת לומר כך דהא בעיא היא בפרק איזהו מקומן (שם דף נא.) אי דבר הלמד בבנין אב חוזר ומלמד בהיקש אי לא ועוד דהכא גרע מדבר הלמד בהיקש דאינו חוזר ומלמד בהיקש כדפ"ה גופיה בסמוך דהכא שעירי רגלי מדשים גמרינן משעיר החילון דגמר בהיקש מפנימי[1]:

אף זה אינו **מכפר** כו'. ואין להקשות וניתא מהאי בנין אב דליכפר נמי ר"ח אכפרה דחילון דהא איתקש חילון לפנימי אלא תהא כפרתו פעמים בשנה ועוד דלענין זה איכא למיפרך מה ליוה"כ שכן מרובה כפרתו דהשתא ליכא למימר גילוי מילתא הוא דקרא דר"ח לא משמע אלא אאין בה ואין בה: **שעירי** רגלים מנ"ל. הכא אין לפרש מנין דלא מכפרי נמי אשאר עבירות כדבעי לעיל אדר"ח דא"כ מאי פריך בסמוך שכן תדיר שכן מרובה כפרתו אדרבה כ"ש דנילף מהתם דאע"ג דחמירי לא מכפרי נמי אשאר עבירות אלא יש לפרש מנלן דמכפרי אטומאת מקדש וקדשיו דליכא כרת אימא דלא מכפר אלא בשאר עבירות דליכא כרת כיון דאין כפרתו מפורשת ולא דמי לדר"ח שמפורשת דחטאת שאין מכיר בו משמע כל חטאים שאינם כדפירש הקונטרס בסמוך ולהכי בעי מנלן דלא מכפרי נמי אשאר עבירות ולהכי נמי חשיב לה בסמוך גילוי מילתא בעלמא: **שכן** מרובה כפרתו. פ"ה מרובה כפרה של יום והדין עמו דאין לפרש שמכפר על טומאת מקדש וקדשיו דאית בהן כרת דהא היא גופה בעינן למילף וא"ת והיכי בעי למילף מדיוה"כ והא דבר הלמד בהיקש אינו חוזר ומלמד בבנין אב ומה צריך פירכא דשכן כפרה מרובה וי"ל דאיצטריך האי פירכא דלא נילף מדר"ח דאי פרכת מה לדר"ח שכן תדיר נימא יוה"כ יוכיח אבל השתא דאיכא פירכא ליכא למימר תוכיח וא"ת ונילף במה הלד מתרוייהו וי"ל דאיכא למיפרך שכן מרובה כפרתו דר"ח הואיל ותדיר חשיב קלת מרובה כפרה:

הא

מסורת הש"ס

ה) [לעיל ב:], כ) חולין ס:, ג) זהו סוד מסודות הקבלה ואין להבינו כמשמעו מ"ו כי כל כבודה בת מלך פנימה, ד) [בס"ה: עלין], ה) [במדבר כח], ו) [וע"ע תוספות זבחים נ. ד"ה לא ניכמוכ],

תורה אור השלם

1. ושעיר עזים אחד לחטאת לה' על עלת התמיד יעשה ונסכו: במדבר כח טו

מוסף רש"י

כל השעירים. כל שעירי מוספין, כין שעיר הנעשה בחוץ ביום הכפורים, כין של רגלים כין של ראשי חדשים, בפרתן שוה. כולן מכפרים על כל, כין על שאין בה ידיעה בתחלה ויש בה ידיעה בסוף, כין על שאין בה ידיעה לא בתחלה ולא בסוף, כין על טהור שאכל אם הטמא, ונפקא מינה לטומאה שאירעה בין זה לזה, אבל שעיר הנעשה בפנים לא נתלקו עליו שאינו מכפר עם אלו ולא אלו תולין את תלייתו כשיש בה ידיעה בתחלה ואין בה ידיעה בסוף כדאמר בגמ' (לעיל ב:). חטא שאין מכיר בו אלא ה' יהא שעיר זה מכפר. ופאר השעירים (במדבר כח טו). שנאמר בו לה'. בכולהו רגלים כתיב ושעיר חטאת אחד ולא כתיב בהו לה' (חולין ס:).

אסיקנא דשני השעירים הנעשה בחוץ והנעשה בפנים אינן מכפרים בשאר עבירות. אלא בטומאת מקדש וקדשיו בלבד: **מתני'** על שאין בה ידיעה לא בתחלה ולא בסוף כו'. מאי טעמא דכתיב ושעיר עזים אחד לחטאת לה'. חטא שאין מכיר בו אלא ה'. שעיר זה מכפר. [6] ואחריתי יהא כפרה לפני שמיעטתי את הירח. ואקשי' [ויכפר] שעיר ר"ח אשאר עבירות. ודחינן תנא דבי ר' ישמעאל הואיל וזה בא בזמן קבוע ושעיר יום הכפורים בא בזמן קבוע. מה שעיר יום הכפורים אין מכפר אלא בטומאת מקדש וקדשיו. אף זה כן.

---

6) חולי ל"ל ואמרינן תו.